

OSOBNÍ ZPRÁVA

Prof. PhDr. Géza Dobrotka, CSc. - 80ročný

17. apríla 1998 sa dožil svojich osemdesiatin priekopník klinickej psychológie a zakladateľ československej forenznej psychológie prof. PhDr. Géza Dobrotka, CSc.

Rodák z Kremnice študoval psychológiu na FF UK v Bratislave a neskôr u prof. Lerscha v Lipsku. Doktorát z filozofie získal v roku 1944. Od počiatku svojej odbornej praxe sa profiloval v aplikovanej psychológii - najskôr ako psychologický poradca pre obchod a priemysel a od roku 1948 ako pracovník Čs. ústavu práce. V roku 1951 začína pracovať na Psychiatrickej klinike LF UK v Bratislave. Spolupracuje tu s mnohými osobnosťami slovenskej psychiatrie E. Guensbergerom, A. Janíkom, J. Pogádom, J. Molčanom a ďalšími. Svojou erudovanosťou a širokým rozhľadom nielen v psychológii získava rešpekt a uznanie v medicínskych kruhoch a vytvára tak priestor pre pôsobenie ďalších klinických psychológov v zdravotníctve. Najmä jeho zásluhou je Rorschachova metóda (ROR) pokladaná za alfu-omega klinickej psychodiagnostiky. V 50-tych rokoch publikoval rad priekopníckych prác z psychodiagnostiky, napr. o metóde numerického kvadrátu, diferenciálno-diagnostickom význame defektových predstáv v ROR a spolu s Pogádom o použití ROR v subnarkóze. V roku 1962 - 1967 pôsobí ako odborný asistent Katedry psychiatrie ILF, externe prednáša na FF UK a vedie Katedru liečebnej pedagogiky. V roku 1967 sa vracia na svoju alma mater. V roku 1969 sa habilituje prácou Das paranoide Kind, ktorú vypracoval vo výskumnej spolupráci s viedenskou psychiatrickou klinikou. V roku 1991 bol prešiel inauguračným pokračovaním a dodnes pracuje ako emeritný profesor na Katedre psychológie FF UK v Bratislave.

Publikačná činnosť Prof. Dobrotku je obrovská a Géza vždy, keď musí odovzdať svoju publikačnú prácu, preklína, že toho toľko popísal. Okrem významných prác z oblasti psychodiagnostiky, personológie a psychopatológie (jeho práce o psychopatiách sú napriek všetkým inováciám klasifikačných systémov stále základnou literatúrou), sa posledných 30 rokov venuje hlavne problematike forenznej psychológie. Už v roku 1969 publikoval prácu Základné otázky forenznej psychológie, ktorou definitívne etabloval túto disciplínu v systéme psychologických vied. Na tomto mieste treba spomenúť jeho dlhoročnú spoluprácu s Ústavom súdneho lekárstva LF UK, najmä s jeho dlhoročným prednostom prof. Kokavcom. Táto spolupráca, okrem množstva expertíz a odborných publikácií, viedla i k vymedzeniu užšie špecializovanej súdnolekárskej psychológie. Autori ju chápu ako psychologickú interpretáciu stóp (najmä zranení a príčin smrti poškodených) vzhľadom na štruktúru osobnosti a aktuálny psychický stav páchatela v čase činu. Je publikačne činný stále, z posledných prác spomeňme aspoň štúdiu o využití poznatkov etológie vo forenznej psychológii a medzinárodnú monografiu v spoluautorstve s Tatsuo Nagaim a Ottom Prokopom „O mysticizme krvi a iných poverách“ (Psychoprof, N. Zámky, 1997).

Prof. Dobrotka je stále veľmi aktívnym pedagógom. Na našej katedre vedie výberové semináre zo sociálnej patológie, viktimológie, na Právnickej fakulte UK prednáša a skúša foreznú psychológiu a na Pedagogickej fakulte vedie Katedru liečebnej pedagogiky. Je nesporne rekordérom v počte odvedených diplomových prác a školiteľom radu postgraduálnych študentov. So svojimi školentami trávi dlhé ho-

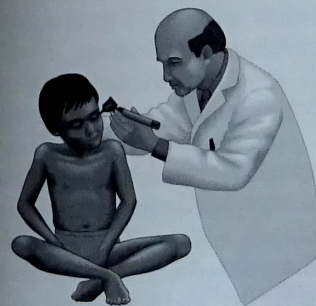
diny nad signovaním odpovedí v Rorschachu a Hand-teste a všetci z nás, ktorí sme boli jeho žiakmi, spomíname na tieto spoločne strávené chvíle s láskou a úctou.

Na odbornom seminári k jeho 75. narodeninám nás Géza rovno pozval na svoje deväťdesiatiny. Sľúbil som mu vtedy, v mene prítomných, že ak dožijeme, prideme. Nech je nám jeho elan vitale inšpiráciou a vzorom!

Doc. PhDr. Anton Heretik, CSc.

CHARTA PRÁV DĚTÍ V NEMOCNICI

1. Děti mají být do nemocnice přijímány jen tehdy, pokud péče, kterou vyžadují, nemůže být stejně dobře poskytnuta v domácím ošetřování nebo při ambulantním docházení.
2. Děti v nemocnici mají mít právo na neustálý kontakt se svými rodiči a sourozenci. Tam, kde je to možné, mělo by se rodičům dostat pomoci a povzbuzení k tomu, aby s dítětem v nemocnici zůstali. Aby se na péči o své dítě mohli podílet, měli by rodiče být plně informováni o chodu oddělení a povzbuzováni k aktivní účasti na něm.
3. Děti a/nebo jejich rodiče mají právo na informace v takové podobě, jaká odpovídá jejich věku a chápání. Musejí mít zároveň možnost otevřeně hovořit o svých potřebách s personálem.
4. Děti a/nebo jejich rodiče mají právo poučeně se podílet na veškerém rozhodování ohledně zdravotní péče, která je jim poskytována. Každé dítě musí být chráněno před všemi zákroky, které pro jeho léčbu nejsou nezbytné, a před zbytečnými úkony podniknutými pro zmírnění jeho fyzického nebo emocionálního rozrušení.
5. S dětmi se musí zacházet s taktem a pochopením a neustále musí být respektováno jejich soukromí.
6. Dětem se musí dostávat péče náležitě školeného personálu, který si je plně vědom fyzických i emocionálních potřeb dětí každé věkové skupiny.
7. Děti mají mít možnost nosit své vlastní oblečení a mít s sebou v nemocnici své věci.
8. O děti má být pečováno společně s jinými dětmi téže věkové skupiny.
9. Děti mají být v prostředí, které je zařízeno a vybaveno tak, aby odpovídalo jejich vývojovým potřebám a požadavkům, a aby zároveň vyhovovalo uznaným bezpečnostním pravidlům a zásadám péče o dítě.
10. Děti mají mít plnou příležitost ke hře, odpočinku a vzdělání, přizpůsobenou jejich věku a zdravotnímu stavu.

Tento dokument vychází z textu Charty práv dětských pacientů organizace "National Association for the Welfare of Children in Hospital" (NAWCH) se sídlem v Londýně. Překlad zdrojového textu pořídila Nadace Klíček se svolením této organizace. Materiál v tomto znění podpořila Centrální etická komise při Ministerstvu zdravotnictví ČR.